

Nr 274.

Av herr Näsgård m. fl., om viss ändring av bestämmelserna rörande försäljning av jordbruksfastigheter, som tillfallit allmänna arvsfonden.

Enligt lag den 8 juni 1928 om allmänna arvsfonden, § 8, gäller om försäljning av fast egendom, som tillfallit arvsfonden, vad med avseende å kronans fasta egendom i allmänhet är stadgat. Detta torde innebära att utom regeringsformen, § 77, kungl. förordningen den 6 juni 1929, nr 176, angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. jämte däri vidtagna ändringar blir tillämplig. I Kungl. Maj:ts brev till kammarkollegiet och statskontoret den 4 maj 1931, nr 68, angående försäljning i vissa fall av fast egendom, vilken tillfallit allmänna arvsfonden eller ock kronan såsom danaarv, meddelas på grundval av riksdagens beslut den bestämmelsen, att fast egendom, vars senast fastställda taxeringsvärde uppgår till högst 20 000 kronor eller därest särskilt taxeringsvärde ej finnes åsatt vid verkställd uppskattning finnes ej kunna betinga högre köpeskilling, och andel i en för flera fastigheter gemensam samfällighet, så framt andelen finnes kunna betinga en köpeskilling av högst 5 000 kronor, efter Kungl. Maj:ts beprövande må försäljas.

I ovannämnda förordning angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. stadgas bl. a. om hembud i vissa fall till arrendator eller hans anhöriga, § 9, om försäljning utan hembud företrädesvis för egnehemsändamål, § 13, och om försäljning till kommun, hushållningssällskap, bolag eller förening, som uppfyller villkoren för statsunderstödd egnehemsverksamhet, § 14. Enligt 15 § må i annat fall än i 13 och 14 §§ avses egendom, efter ty Kungl. Maj:t finner lämpligt, utbjudas till salu antingen under hand mot köpeskilling, ej understigande det åsatta saluvärdet, eller ock å offentlig auktion. Inkomma härvid två eller flera anbud, vilka minst uppgå till saluvärdet, skall det högsta antagas. Äro två eller flera anbud lika höga, skola de, som avgivit dessa bud, beredas tillfälle att inkomma med nya anbud. Kan ej heller sålunda ett högsta bud erhållas, skall företrädet mellan dem, som bjudit högst, avgöras enligt 13 §. Det åsyftade stadgandet i 13 § har följande lydelse:

Inkomma två eller flera antagliga anbud, skall företrädet emellan anbuds-givarna avgöras efter omprövning av deras allmänna lämplighet och, därest de anses lika lämpliga, med hänsyn till deras behov att erhålla upplåtelse av lägenheten. I sista hand må företrädet avgöras genom lottning.

De här refererade bestämmelserna innebära, att försäljningen av en jordbruksfastighet, som tillfallit arvsfonden, sker till den högst bjudande utan hänsyn till om denne har behov av att förvärva fastigheten. Ingenting hindrar således, att dylika fastigheter — ehuru staten står som säljare — inköpas i rent spekulationssyfte.

Med hänsyn till den jordpolitik, som numera tillämpas av statsmakterna, synes det ur principiell synpunkt vara lämpligt, att även försäljningen av jordbruksfastigheter av här ifrågavarande slag äger rum under sådana former, att den kan samordnas med den i övrigt förda jordpolitiken. Det torde t. ex. med nuvarande bestämmelser kunna inträffa, att ett jordbruk försäljes till en affärsspekulant, ehuru vederbörande egnahemsnämnd önskar förvärva detsamma för kompletteringsändamål, liksom även att en egnahemslåntagare ser sig ur stånd att förvärva ett för honom lämpligt familj jordbruk, då försäljningen skall ske till den högstbjudande.

Under åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till sådan ändring av bestämmelserna rörande försäljning av jordbruksfastigheter, som tillfallit afmännas arvsfonden, att dessa fastigheter i första rummet komma till användning för egnahemsändamål.

Stockholm den 23 januari 1945.

Bernhard Näsgård.

Gust. E. Andersson.

Gärda Svenson.

Ivar Persson.